

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АКЦЕНТУВАЛЬНИХ ЧАСТОК У ТЕКСТАХ РЕКЛАМИ

Арешенкова-Левченко О. Ю.

ВСТУП

Реклама є особливим видом масової інформації. Тексти реклами мають комунікативно-прагматичний характер: вони цілеспрямовано діють на аудиторію, нав'язуючи їй рекламований об'єкт. Для реалізації торговельної стратегії рекламного тексту копірайтери активно використовують різноманітні мовні прийоми. Звернення до потенційного споживача та привернення його уваги до певних характеристик товарів/послуг – важливі фактори успішності, результативності рекламної комунікації. Отже, мовним інструментом досягнення комунікативно-прагматичного завдання реклами стає акцентуація (різке виділення за допомогою спеціальних засобів тих чи тих елементів мовлення, які, на думку автора повідомлення, здатні привернути увагу адресата й цілеспрямовано вплинути на нього. У рекламі такий прийом стає досить ефективним, коли копірайтеру треба виокремити рекламований товар/послугу серед інших подібних.

Засоби вираження акцентуації були об'єктом дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних мовознавців, зокрема Т. Андрющенко, В. Гака, В. Гречка, В. Зірки, В. Зотова, Т. Іванової, В. Ільченко, І. Ковтунової, М. Кожиної, О. Лаптевої, Т. Ніколаєвої, О. Скобликової, І. Сущинського та ін. Для роботи необхідно визначити реєстр, комунікативно-прагматичну роль акцентуаторів у текстах реклами. Найбільш ґрунтовну класифікацію цих видільних засобів у вербальній комунікації упорядкував І. Сущинський¹. Автор зазначає, що «семантика акцентуації містить у собі такі семантичні множники: виділення, підкреслення, підтвердження, ідентифікацію, протиставлення та коректування, значення «вища

---

¹ Сущинский И.И. Коммуникативно-прагматическая категория акцентирования и ее роль в вербальной коммуникации (На материале немецкого языка). *Вопросы языкознания*. Москва : Наука, 1987. № 6. С. 110–120.

міра)», екстраординарність, проте домінантами й константами акцентуації є семи «виділення», «підкреслення». Серед засобів акцентуації мовознавець вирізняє інтонаційні та лексичні акцентуатори (акцентувальні частки, модальні слова, потенціатори). Характерною особливістю акцентувальних часток, на думку дослідника, є їх поліфункціональність і додаткова імпліцитна інформація (здатність у згорнутій формі передати більше інформації, ніж у самій фразі)².

Отже, акцентуація має великий комунікативно-прагматичний потенціал: вона досить успішно може активізувати поведінку адресата. Особливо ефективна ця категорія в рекламних текстах, тому функціонування акцентуації в рекламних повідомленнях очевидне. Ми припускаємо, що акцентуація дає змогу підкреслити, виділити особливості товару/послуги; привернути увагу покупця до рекламного повідомлення. Виразитися цей прийом у текстах реклами може за допомогою різних акцентувальних часток.

Підтвердити ці передбачення ми спробуємо в дослідженні, де аналізуватимуться тексти медійної, зовнішньої та друкованої реклами.

1. Підсилювально-видільні частки

Проаналізований фактичний матеріал дає змогу стверджувати, що текстам реклами притаманні підсилювально-видільні частки, як-от: *саме, навіть, усього, уже, дійсно, справді*, та обмежувально-видільні частки, зокрема *тільки, лише*, які акцентують увагу адресата на товарних і маркетингових характеристиках товарів/послуг.

Так, найбільшу групу становлять рекламні тексти з **підсилювально-видільною часткою** *саме*, що вживається «для вирізнення, більшої конкретизації особи чи предмета, для підсилення ознаки; для уточнення, підсилення обставин часу, місця, способу дії»³ й актуалізує рекламну інформацію:

1) на товарних характеристиках:

---

² Сущинский И.И. Коммуникативно-прагматическая категория акцентирования и ее роль в вербальной коммуникации (На материале немецкого языка). *Вопросы языкознания*. Москва : Наука, 1987. № 6. С. 115–116.

³ Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ – Ірпінь : ВТФ Перун, 2003. 1097.

1) на власне виробі/торговельній марці/торговельному центрі, наприклад: «Корона». Молочний шоколад уперше зробив швейцарець Даніель Петер у далекому 1875 році. До речі, **саме цей продукт** протягом тривалого часу носив назву «швейцарський шоколад». До складу молочного шоколаду входить... (РБ ТМ «Корона»); *Premiua Select* представляє високоякісне філе середземноморських анчоусів в оливковій олії... У середземноморській кухні анчоуси займають одне з найпочесніших місць у більшості кухарів. Неповторна пікантність у піцах, салатах, пастах – заслуга **саме цих чарівних рибок** (РЛ ТМ «Premiua Select»); Кава «Жокей Традиційна». Про цю каву можна сказати: «Чорна, як ніч, гірка, як пекло, і солодка, як кохання». **Саме ця кавка** з виразним, яскравим ароматом і насиченим смаком може бути чудовою основою для різноманітних рецептів приготування кави (РБ ТМ «Жокей»); *Вимагайте саме «Корвалмент»* від болю в серці в аптеці (К-1, 10.04.13); Свято має свої наслідки? **Саме Vorjontі** позбавить від них та поверне тебе до норми (Фут, 23.12.12); 1,5 літра «Моришинської» – ваша денна норма оновлення. **Саме «Моришинська»** завдяки карпатському походженню щодня дарує природне оновлення (СТБ, 08.08.13); Нове «Чернігівське біле». Тільки дійсно відверті та щирі емоції можуть порівнятися з природою. **І саме пиво «Чернігівське Біле»** дарує надзвичайно природний первинний смак... (5, 13.09.10); Шукаючи кращі умови придбання техніки, ніж у нас, ви крадете свій час, бо комфортніші ціни та вигідні кредити **саме у «Фокстрот»** (Топ, 10.04.13);

2) на функціональних ознаках і споживчих властивостях рекламованих продуктів/послуг:

а) на якості: Соуси «Щедро» починаються зі щедрої рецептури: суміш духмяних лісових грибів ми ретельно підсмажили з цільними спеціями та густим білим соусом. **Саме це поєднання створює неповторний смак грибного соусу «Щедро»** (Мак, 28.10.13); Фрукти у *Billa*. **Смачні вітаміни виглядають саме так** (РБ Bil); «Старий Миргород» – негазована питна вода з курортного регіону, яка має джерельний смак, абсолютну чистоту, м'якість та унікальну позитивну біоенергетику. **Вона містить корисні мінерали** (кальцій, магній, хлориди, сульфати) **саме в тих кількостях, що так необхідні нашому організму** (РЛ ТМ «Старий Миргород»); «Фокстрот» має прямі замовлення у провідних брендів на власні модельні лінійки. Ми, як експерти, на етапі вибору перевіряємо кожну модель, пересвідчуємося в об'єктивних перевагах і **саме ці моделі пропонуємо Вам як ексклюзиви**

(РЛ Фокс); «Аква Няня». Джерела з екологічно чистих місць дарують нам унікальну воду, що піклується про дитину з перших днів життя. **Саме тому її назвали «Аква Няня».** Вона розроблена спеціально для особливо чутливого організму немовлят (Руд, 06.02.09); «Миргородська» та «Миргородська Лагідна» бутілюються безпосередньо на місці видобутку, що забезпечує збереження усіх природних властивостей. **Саме тому вони насичені природною енергією** (mirgorod);

б) на ефективності: *Sensodyne працює як паста, яка допомагає знизити чутливість зубів. Саме на ці характеристики я звертаю увагу, коли рекомендую зубну пасту* (Н, 08.08.13); *Tantum Verde – лікарський препарат з Італії. Він діє саме на причини хвороби та швидко перемагає запалення і біль* (1+1, 27.12.13); «Хепілор» – *спрей від болю в горлі. Він має потрібну дію: антибактеріальну, протизапальну, знеболюючу. Саме спрей дозволяє доставляти діючі речовини безпосередньо в місце запалення* (К-1, 16.10.14); *Неймовірно швидкий ритм сучасного життя призводить до втрати необхідних вашому організму речовин. Саме тому потрібно постійно думати про забезпечення організму необхідними мінералами. Пийте природну мінеральну воду «Миргородська Лагідна». Вона додасть життєвих сил для нових звершень!* (mirgorod);

в) на технології приготування: *Відбірні зерна з плантації, де ростуть найкращі у світі плоди какао допомогли створити найдосконаліший пористий шоколад з безліччю ніжних, неймовірно легких бульбашок. Саме вони народжують небесно-легкий смак шоколаду «Мілленіум Air»* (Ін, 23.06.13); *Norveg. Беремо кращу рибу, не заморожуємо її, додаємо тільки сіль. Саме так ми зберігаємо оригінальний смак норвезької риби* (1+1, 23.12.12); «Смаковеньки» – *завжди свіже коров'яче молоко, оброблене за особливою технологією. У ньому немає сухого молока, саме тому молоко «Смаковеньки» – абсолютно натуральний продукт* (РЛ ТМ «Смаковеньки»);

г) на відповідності потребам/вимогам споживача: *Не треба чекати Нового року для справжніх подарунків. У розпал літа «МТС» дарує саме те, що треба. Подарунки шукають вас повсюди!* (Н, 10.08.13); *Цукерки «Венеціанська ніч» подарує кожному саме те, чого він бажає* (2+2, 09.11.12); *Сучасні люди розуміють переваги нового. Новий Skoda Rapid сучасний в усьому...*

Rapid – це нова якість життя від легендарної якості Skoda. Він **саме такий, яким ви і уявляли своє нове авто** (Фут, 08.08.13);

г) акцентування на власне споживачеві/клієнті:

– особовий займенник *ти*: *Сотфу* розшикує торговий Суперперсонал. *Ти відчуваєш, що володієш суперможливостями? Тоді нам потрібен саме ти!* (РЛ Com); *Магазин Nokia* – це вражаюча колекція програм і додатків для роботи та відпочинку... *З таким широким асортиментом ти неодмінно знайдеш те, що потрібно саме тобі!* (РБ Nok);

– особовий займенник *Ви/ви*: *Страхова компанія «Інго Україна»*. *Бажаєте страхуватися лише від найбільших ризиків? Тоді цей продукт саме для Вас!* (24, 10.08.11); *Іноді у нас не вистачає часу або коштів на придбання страхового полісу. Тому саме для Вас АСК «Інго Україна» підготувала нові продукти страхування залежно від Ваших уподобань, фінансових можливостей, а також індивідуальних характеристик Вашого автомобіля* (24, 10,08.11); *...Ви можете заощадити свій час і здійснити потрібну операцію з внесенням готівки через кіоски самообслуговування, які знаходяться у відділеннях «Укрсиббанку». Сподіваємося, що додатковий сервіс, який створений саме для Вас, буде економити Ваш час...* (РЛ УкрСиб); *Вибір клубу Metro – спеціальні пропозиції!* *Вказані у цьому листі ціни на вино діють саме для Вас* (РЛ Met); *У «Райффайзен Банк Аваль» обирайте кредит, який підходить саме для вас* (РЛ Ав); *Якщо ви любляєте випити склянку соку зранку або просто робити свіжий сік кожен день, – соковижималка Zelmer Julita 377 саме для вас!* (РБ Zel); *Соковижималки Zelmer. Ми тестуємо наші соковижималки не одну, не дві, а понад 500 годин... За цей час ми досконало вивчаємо технологічні особливості кожної деталі. Тому ми знаємо, яка соковижималка потрібна саме вам* (РБ Zel);

– назви груп осіб за статевою, національною тощо ознакою: *Гадаєш, чоловіки доглядають за шкірою так, як і жінки? Поглянь на догляд за шкірою по-новому. Бальзам після гоління Nivea тап створений саме для чоловіків. Він ефективно зволожує шкіру. Відчуття та вигляд – на відмінно* (Ін, 08.08.13); *... Нову «Оболонь» оцінять у 42 країнах світу, та саме українці першими відкриють нову пляшку* (Ін, 08.08.13) тощо;

II) на маркетингових характеристиках:

1) на інформації про вигідну пропозицію: *Ваші переваги в Metro. У бізнесі враховуються всі фактори. Ми теж надаємо їм значення.*

Саме тому ми відразу визначимо десять причин, за якими варто зробити Metro своїм діловим партнером... (РБ Met); Ми знаємо, як важливо для вас дбати про близьких. Саме тому «Наша Ряба» дарує вам можливість щодня отримувати тисячі подарунків для піклування про вашу родину (Н, 16.10.14); Пакет «Преміум» від Отр Банк. У сучасному світі, де вирує бурхливе життя, нам постійно не вистачає часу на приємні моменти... Саме тому, щоб заощадити Ваш дорогоцінний час і подарувати кілька хвилин приємного спілкування, ми створили унікальну пакетну пропозицію на ринку України (РЛ Отр);

2) на часі придбання товару/терміні рекламною пропозиції: *Весняна пропозиція від Dove. Купуйте крем-мило «Dove Краса та догляд» саме зараз та отримайте у подарунок крем для рук «Dove Основний догляд» (РЛ Сіл); Замовте ко-бренд картку МТС-Отр Банк саме зараз у зручний спосіб! (РЛ Отр); Різноманітні додатки Nokia. Завантажуй саме зараз із store.ovi.com (РЛ Nok);*

3) на місці знаходження/придбання рекламованого товару: *Лото «Забава». Купуйте саме тут (РВ, зуп. «95 квартал»); «Київстар». Поповнити рахунок на 25, 50, 75, 100 грн. можна саме тут (РВ, зуп. «пл. Визволення»); У Metro вся молочна продукція оновлюється щодня і проходить суворий контроль якості перед тим, як потрапити на полиці магазинів. Саме тут Ви знайдете смачні молочні та кисломолочні вироби, необхідні для здоров'я найдорожчих Вам людей (РБ Met); Metro пропонує різноманітні види твердих та м'яких сирів. Саме тут Ви знайдете вишукані тверді сири для фірмових страв Вашого ресторану (РБ Met) тощо.*

Підсилювально-видільна частка *навіть* «уживається для вирізнення й підсилення значення того слова або словосполучення, якого стосується»⁴. У рекламних текстах ця частка може актуалізувати інформацію на товарних характеристиках:

а) на якості: *Фарфор Hotel Line від Berghoff ідеальний для щоденного використання – він залишається білосніжним та вишуканим навіть після багаторазового миття в посудомийній машині (РБ Met); Банний рушник Dormeo виготовлений з якісної натуральної бавовни. Він відмінно вбирає краплі води та надзвичайно ніжний навіть до шкіри немовлят... Банний рушник на 30% більш об'ємний та м'якший, ніж звичайні бавовняні рушники,*

---

⁴ Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ – Ірпінь : ВТФ Перун, 2003. С. 552.

і залишається таким навіть після багаторазового прання (РЛ А); *Gillette Fusion Proglide. Суперточні технології навіть для чутливої шкіри* (Ін, 16.10.14); *Carlsberg. Пишайся тим, що особливий. Навіть наш ароматний хміль унікальний* (Топ, 10.04.13);

б) на ефективності: *«Нурофен Форте» долає навіть сильний біль при мігрені...* (Н, 11.02.10); *«Діофлан» діє комплексно навіть на глибокі вени, допомагає повернути вашим ногам легкість та силу* (Ін, 08.08.13); *Новий Shatti без селікону з екстрактом дріжджів надає об'єму навіть дуже тонкому волоссю* (2+2, 09.08.13); *«Dove Інтенсивний догляд» допомагає зробити навіть дуже пошкоджене волосся гладеньким і шовковистим* (ТЕТ, 08.01.11); *«Gliss Kur Екстримальне відновлення» з комплексом рідких кератинів відновлює навіть сильно пошкоджене волосся...* (Ін, 04.11.11); *Відкрийте для себе новий золотий стандарт Somat Gold з потужними активаторами замочування: вони глибоко проникають у бруд і добре очищують навіть найважчі забруднення* (НТН, 20.09.13);

в) на технічних характеристиках: *Ручні блендери Philips можуть нарізати навіть кубиками! І кубики завжди ідеальної форми!* (РБ Phil); *Інтерфейс Touch Wiz Samsung Galaxy Tab 10.1 дозволяє Вам управляти планшетним комп'ютером навіть на ходу* (РБ Sam); *Справжня мультитаблиць Samsung Galaxy Note 10.1... Великий екран 10.1 дюйма дозволяє бачити відео в усіх деталях, навіть якщо воно займає лише половину дисплея* (РБ Sam); *Велика матриця Samsung Smart Camera NX 300 пропускає більше світла до кожного пікселя зображення... Високоякісні та детальні знімки мають дивовижно яскраві, чіткі та справді реальні кольори, навіть за умови поганого освітлення* (РБ Sam);

г) на оцінці потенційного споживача/клієнта: *Велика кількість вин та лікєро-горілочаних виробів закордонних і вітчизняних виробників у Metro відповідає потребам навіть вишуканих і вибагливих гурманів* (РБ Met); *Кредит готівкою 100000 від «Райффайзен Банк Аваль» – це точне рішення для тих, хто визначився з потребою та сумою. Наша пропозиція задовольнить навіть найвибагливіші бажання клієнтів* (РБ Ав) тощо.

Підсилювально-видільна частка всього (усього) «у сполученні з числівниками вказує на обмеження кількості; не більше; лише,

тільки»⁵. Цю частку копірайтери активно залучають до тексту, коли необхідно підкреслити позитивні технічні показники, наголосити на вигідній ціні рекламованого товару/рекламній пропозиції тощо. Тим самим підсилювально-видільна частка *всього (усього)* актуалізує рекламну інформацію:

I) на товарних характеристиках:

а) на ефективності: *Достатньо **всього однієї таблетки** «Едем», щоб ви забули про симптоми алергії на 27 годин* (ПНац, 07.07.14); *Dove – ефективний захист. Гладенька красива шкіра **всього за 5 днів*** (Ін, 08.08.13) тощо;

б) на технічних показниках: *Діаметр класичних водонагрівачів Gorenje складає 454 мм, тоді як **діаметр** водонагрівачів Super Slim **усього 334 мм*** (РЛ Еп); *Насолоджуйтесь неймовірною мобільністю завдяки тонкому і легкому корпусу нового Samsung Galaxy Tab 10.1! **За товщиною** **усього 8,6 мм** та **вагою 565 г** цей планшет дуже зручно тримати в руці* (РБ Сам); *Тонкий корпус Samsung Galaxy Y Duos – **усього 11.95 мм** – дуже зручно і приємно тримати в руці...* (РБ Сам);

II) на маркетингових характеристиках:

1) на низькій ціні: *LGG3 S. **Всього за 3499 грн.*** (24, 16.10.14); *Модем від People.net **всього за 155 грн.*** (Хіт Fm, 23.04.11); *Порошок для автоматичного прання Persil **усього за 200 грн.*** (РБ Мет); *Напередодні Нового року вино ігристе «Крим» **усього 60 грн.*** (РБ Мет); *Шоколад «Корона» **усього 10 грн.*** (РЛ Сіл);

2) на вигідній пропозиції: *Money Gram. Відправляйте гроші **всього від 1%*** (РБ UExB); *У Watsons... Сплачуй за покупку **всього 1% вартості**...* (БіГБ, зуп. «Автовокзал»); *Лотереї «Tin Top». Сьогодні вдень хтось виграє 200000 **всього за 2 грн**...* (Еспр, 27.03.15); *Money Gram – низькі тарифи на перекази: **усього від 1%*** (РЛ ТерБ); *«МТС». Дзвінки за кордон **усього 15 коп./хв**...* (НТН, 23.12.12); *У Comfy вибір суперпропозицій не обмежується полицями. Наприклад, купи смартфон Lenovo **усього за 47 грн./міс.*** (1+1, 27.12.13); *Обирайте холодильник Bosh від німецького виробника та сплачуйте **щомісяця** **усього 85 грн.*** (М-1, 22.12.12) тощо.

Разом із тим підсилювально-видільна частка *вже* вживається для підкреслення, підсилення названої дії або ознаки, обставини тощо;

---

⁵ Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ – Ірпінь : ВТФ Перун, 2003. С. 164.

кількості чого-небудь⁶. У текстах реклами ця частка актуалізує рекламну інформацію:

1) на товарних характеристиках:

1) на функціональних ознаках і споживчих властивостях рекламованих продуктів/послуг:

а) на надійності/якості, перевіреної часом, як-от: **Вже 20 років «Фокстрот» пропонує вам кращі рішення** (1+1, 04.11.14); *Німецька компанія Billerbeck є беззаперечним лідером в галузі здорового сну вже понад 90 років* (РБ Met); *Ось вже більше 120 років Philips розробляє інновації, які змінюють життя на краще...* (Fb/Phil);

б) на швидкості дії, результативності: *Money Gram і відправлені гроші будуть в отримувача вже за 10 хвилин* (РБ UExB); *«Вольтарен Емульгель» діє на причину болю – запалення та зменшує біль вже через 1 годину* (2+2, 08.08.13); *Що робить Revitalift доглядом №1? Інновації, прихильність мільйонів жінок, світове визнання та найголовніше – справжні результати вже за 4 тижні* (Ін, 04.11.11);

II) на маркетингових характеристиках:

1) на вигоді від рекламної пропозиції, що настає негайно (зазвичай копірайтери використовують формулу: підсилювально-видільна частка + темпоральний прислівник): *Отр Bank. Скористайтеся чудовою нагодою отримати бажане вже сьогодні!* (РЛ Отр); *Отр Bank. Ваш бізнес працює вже сьогодні!* (РЛ Отр); *Ego. Майбутнє вже сьогодні* (РВ, ТЦ «Аркада»);

2) на місці знаходження/придбання рекламованого товару: *Новий Renault Magnet... Вже в Україні* (Конт, 2010, №5, с. 13); *Свіжа курятина «Наша Ряба» вже на полицях у Metro* (РБ Met); *Сенсаційний iPhone 6 вже в МоYo* (РВ, ТЦ «Ашан») тощо.

Підсилювально-видільні частки дійсно, справді в рекламних текстах переважно вживаються для підтвердження достовірності висловлювання⁷. Такі частки зазвичай актуалізують рекламну інформацію на товарних характеристиках:

1) на власне виробі/торговельній марці: *Купуючи засіб від дискомфорту та болю в серці, будьте уважні – обирайте дійсно «Корвалмент»* (ПНац, 07.07.14); *В літню спеку справді Fanta освіжає!* (Ін, 12.04.09) тощо;

---

⁶ Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ – Ірпінь : ВТФ Перун, 2003. С. 1288.

⁷ Там само. С. 1180.

2) на функціональних ознаках і споживчих властивостях рекламованих продуктів/послуг:

а) на якості: *«Провансаль Органік» від «Щедро». Перший в Україні дійсно органічний!* (5, 04.11.14); *...Ще більше відбірних дбайливо нарізаних чайних листочків для насиченого смаку нової «Бесіди». Справді насичений...* (Ін, 04.11.11); *«Grenki Флінт». Справді круті та смачні...* (НТН, 12.01.13);

б) на властивості товару: *Вирн. Для часів справжньої спеки енергія, що дійсно освіжає* (Мак, 14.09.13); *Клінічно доведено, що «Бархатные ручки» дійсно ефективно зволожують, живлять, уповільнюють процес старіння* (Ін, 04.11.09); *Фітодезодорант «Чистая линия». Ваша шкіра дійсно дихає* (Ін, 08.08.13);

в) на зручності: *Samsung Galaxy Note 3. Насолоджуйтеся зручним переглядом контенту на великому екрані та справді ефективною мультизадачністю* (РЛ Sam); *Samsung Galaxy Grand – це грандіозні можливості великого дисплея та технології Dual SIM. Великий 5-дюймовий дисплей створений для справді нового досвіду користування смартфоном* (РЛ Sam).

2. Обмежувально-видільні частки

Обмежувально-видільна частка тільки вказує «на певне обмеження в кількості, віддалі, величині; всього, не більше як; уживається з обмежувально-видільним відтінком, у значенні *лише; ніхто інший, ніщо інше, як; ні в якому іншому місці, ні в який інший час, крім*⁸ і зазвичай актуалізує рекламу інформацію:

І) на товарних характеристиках:

1) на власне виробі/торговельній марці, як-от: *Морозиво «Лімо». В літню спеку тільки пломбір мене охолоджує...* (Укр, 07.07.14); *Тільки «Цитрамон Дарницький» розуміє всі наші головні болі* (1+1, 10.08.13); *Рехона дає тобі впевненість, тож дій! Тільки Рехона має спеціальну технологію, яка активується, коли ти рухаєшся* (СТБ, 08.08.13); *Спробуйте Comet. Тільки Comet дезінфікує та створює захисний шар, що зберігає чистоту до 7 днів* (СТБ, 11.08.14); *Знайомтеся, Samsung Galaxy Alfa – стильний, тонкий, металевий. Тільки Alfa!* (112, 04.11.14); *Новий тональний крем Affinitone з професійною комбінацією тональних частинок. Тільки від Maybelline New York* (НТН, 23.12.12);

---

⁸ Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ – Ірпінь : ВТФ Перун, 2003. С. 1249.

2) на споживчих ознаках рекламованих товарів:

а) на якості: *Соняшникова олія «Щедрий Дар Перший віджим» – унікальний і надзвичайно корисний продукт, який справедливо можна назвати «живою» олією. Для отримання олії першого віджиму використовується тільки цілісне ядро насіння...* (РБ Щд); *Олія холодної рафінації «Щедрий Дар» виготовлена за передовими технологіями очищення олії і тільки з первинної сировини* (РБ Щд); *Якість кави можна визначити за її смаком, ароматом, пінкою та зовнішнім виглядом. Довершений смак та неперевершений аромат каві гарантують тільки ті зерна, які вирощують на висоті від 1000 метрів до 2000 метрів над рівнем моря. Дозрілі кавові плоди збирають вручну, що є гарантією високої якості кожної чашки. Для кави Nescafe Dolce Gusto ми обираємо тільки добірні, найкращі, найякісніші кавові зерна* (РЛ Nes); *Чай Edems. Спливають століття, міняється все, тільки неповторний смак чаю Edems лишається незмінно вишуканим* (1+1, 23.12.12); *Для пива «Оболонь» ми використовуємо тільки власний солод, запашиний хміль та нашу гордість – унікальну артезіанську воду з серця самої Батьківщини* (1+1, 23.12.12);

б) на технології приготування: *Norven – це дуже смачна норвезька риба з додаванням тільки солі* (1+1, 23.12.12); *Соки Galicia. Тільки прямиий віджим* (СТБ, 27.12.13); *Оливкова олія Ravika. Тільки свіжі оливки і наші зусилля* (СТБ, 10.05.15) тощо;

в) на властивості товару: *Status. Вишуканість стилю та досконалість форми. Нездоланність та унікальність захисту. Оригінальність відкриття та довершеність смаку. Статус. Тільки преміум!* (РЛ Met); *Bonduelle – тільки шедеври* (1+1, 08.10.12); *Водонагрівачі Atlantic. Тільки задоволення!* (Авто Fm, 21.09.10); *«Мобілочка». Тільки кращі смартфони* (ICTV, 13.12.11); *Вдалий ранок – вдалий день. А з Nescafe Classic тільки так і буває!* (Fb/Nes);

II) на маркетингових характеристиках:

1) на часі придбання товару/терміні рекламної пропозиції: *Кредит готівкою від Отр Банк. Візьміть до 250000 грн. у кредит готівкою під 15% річних! Поспішайте, адже пропозиція діє тільки цього літа!* (РЛ Отр); *Акція у ТЦ «Metro». Прибуткова весна-2013. Тільки цієї весни, беручи участь в акції, скористайтеся додатковими вигідними пропозиціями та купуйте новинки!* (РБ Met); *Новий Perfect Mousse від Schwarzkopf. Тільки в серпні зі знижкою у 25%* (1+1, 11.08.13); *Тільки до кінця серпня спеціальні ціни всім вболівальникам національної команди на авто Ford Fiestazi знижкою*

10000 грн. *Поспішай! Кількість авто обмежена!* (СТБ, 08.08.13); **Тільки з 2 березня по 15 березня 2014 року спіймай свою золоту рибку у Watsons!** (Хіт Fm, 06.03.14); **Тільки 11 днів у Comfy залізобетонна вигода до 60%!** (РБ Com); *Сезонний розпродаж абонементів у Sport Life. Тільки один тиждень!* (БіГБ, ТЦ «Ашан»); **Тільки 3 дні! 3 27 вересня по 29 вересня 2013 року у Comfy грандіозний розпродаж!** (РЛ Com); **Тільки 2 дні у Comfy сезон полювання на знижки! Поспішайте! 15 та 16 вересня 2012 року!** (РЛ Com); **Тільки зараз, купуючи у «Фокстрот» посудомийну машину Electrolix, ви отримаєте безкоштовне підключення** (РБ Фокс);

2) на місці знаходження/придбання рекламованого товару: *Справжній безпереплат тільки у Comfy!* (БіГБ, ТЦ «Ашан»); **Тільки в Матта Italia Lavazza з Італії** (РВ, зуп. «Соцмісто»); **Тільки в «Алло» Samsung Galaxy Tab 2 за святковою ціною** (М-1, 22.12.12); **Тільки в «АТБ»! ...З турботою в кожен дім!** (РЛ А); **Тільки в гіпермаркетах «Нова лінія» столи, що навчають, за ціною від 289 грн.** (1+1, 08.08.13); **Тільки в «Дивоцвіті» нова колекція молодіжного італійського бренду Alcott** (Руд, 02.03.11); **Тільки в «Мобілочці» купуйте Samsung Galaxy S Duos у суперноворічний кредит** (НТН, 24.12.10); **Тільки в «Алло» купи акційні моделі Nokia та економ до 500 грн.** (ICTV, 13.12.11) тощо.

Обмежувально-видільна частка лише вживається «для визначення, обмеження у значенні тільки, виключно; тільки-но; всього»⁹ та може актуалізувати рекламну інформацію:

1) на товарних характеристиках:

1) на власне виробі/торговельній марці, наприклад: *У «Шоколадних мініатюр» новинка – «Журавлина з марципаном»! Таке можна знайти лише у виконанні «Корони»* (К-1, 07.12.11); *Лише «Львівське» пам'ятає, як робилося пиво 300 років тому... «Львівське». Натуральні складові, традиційний смак!* (К-1, 10.04.13);

2) на функціональних ознаках і споживчих властивостях рекламованих продуктів/послуг:

а) на якості: *Для отримання олії першого віджиму «Щедрий Дар» використовується тільки цілісне ядро насіння, з якого одноразовим віджимом відбирається лише перша, найбільш біологічна цінна соняшникова олія, яка зберігає природний вміст вітамінів А, Е і F*

---

⁹ Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ – Ірпінь : ВТФ Перун, 2003. С. 488.

(РБ Щд); *Виробництво пакетованого чаю преміум класу від ТМ «Світ чаю» – складне й дороге. Для його виготовлення компанія використовує чайний лист лише найвищої якості...* (РЛ ТМ «Світ чаю»); *Локишина «Ролтон» подарує вам незабутній смак... Лише відбірні продукти, натуральна олія, овочі, зелень та спеції...* (СТБ,16.10.14); *«ОККО» турбується, щоб ви заправляли лише якісне пальне, тому ми його ретельно перевіряємо* (ICTV, 03.11.14); *Tide – білосніжні речі лише після одного прання* (Укр, 10.08.13);

б) на зручності, швидкості: *Ноутбук Acer. Лише необхідне, нічого зайвого!* (РБ маг. «MoYo»); *Nokia Lumia 800. Лише одним швидким дотиком ти можеш увімкнути режим камери. Роби якісні фото 8 мегапіксельною камерою...* (РБ Nok); *Master Card Pay Pass – швидко, безпечно та зручно! Достатньо лише піднести картку-стикер до платіжного терміналу – і за Вашу покупку сплачено* (РЛ ПБ); *Кавова машина Nescafe Dolce Gusto, на відміну від інших домашніх кавоварок, вимагає мінімум зусиль і часу для приготування напоїв (лише 30–60 секунд)* (Fb/Nes);

П) на маркетингових характеристиках:

1) на ціні (переважно нижчій серед однотипних товарів інших торговельних марок), як-от: *У «Фокстрот» надтонкий ноутбук Samsung з ліцензійною системою Windows 7 лише за 4999 грн.* (РБ Фокс); *В «Ельдорадо» плати, скільки зручно: сам визначай суму щомісячного платежу на всі товари в розстрочку. Наприклад, на потужний ігровий ноутбук Lenovo ціною лише 3333 грн.* (Ін, 08.08.13); *«Ельдорадо» включає мегазнижки! 32-дюймовий LED-телевізор LG з T2-тюнером лише 3888 грн... Смартфон Lenovo з 8-ми мегапіксельною камерою лише 2444 грн.* (Ін, 16.10.14); *«Еко Маркет». Капуста лише 1 грн... Мандарини лише 9 грн...* (М-1, 23.12.12); *Підключіть інтернет від «Укртелеком» та отримайте Wi-Fi роутер лише за 1 грн.* (ICTV, 03.11.14); *Купуйте хітовий смартфон у мережі «Мобілочка» та отримуйте 90 днів безлімітного інтернету «Київстар» лише за 1 грн.* (РБ К);

2) на інформації про вигідну пропозицію: *Досить симулювання! У Comfy розстрочка без переплат і страхування. Ноутбук Asus лише за 199 грн./місяць... Ноутбуки HP з ліцензійною Windows 8 лише 222 грн./міс.* (РБ Com); *В «Епіцентрі» отримай кредит готівкою до 15000 грн. – лише 1,5 грн. за кожні 100 грн. кредиту* (РЛ Еп); *Лише 50 коп./день – це вартість вашого спокою та надійної роботи ПК з ліцензійною ОС Windows 7* (РЛ Win); *Uni*

Credit Bank. 100% збереження вартості лише за 0.99% (РЛ UCSB); Картка «Кредитка» від «Укрсоцбанку». Якщо Ви не маєте достатньо коштів для сплати обов'язкового страхування автомобіля, скористайтеся картою та сплачуйте лише 0.1% річних у пільговий період кредитування (РЛ УкрСБ);

3) на часі придбання товару/терміні рекламної пропозиції: *Лише в серпні крем-фарба для волосся Casting Cream Gloss від Loreal Paris за привабливою ціною (Ін, 08.08.13); Святкуймо разом День народження «Фокстрот»! Лише 4 дні ми даруємо неймовірні знижки до 60% на всі групи товарів (ТЕТ, 14.09.13); Поспішай! Тільки з 10 до 14 квітня 2013 року у Metro шалені знижки! Кожна пропозиція діє лише 1 день! (РБ Met).*

ВИСНОВКИ

Акцентувальні частки – дієвий інструмент впливу на потенційного споживача: задля реалізації комерційної стратегії вони надають рекламному повідомленню додаткових (переважно позитивних, вигідних тощо) значень. Акцентується увага адресата зазвичай на товарних і маркетингових характеристиках товару/послуги.

Так, підсилювально-видільна частка *саме* в товарних характеристиках конкретизує, уточнює інформацію про власне рекламований виріб (*саме цей продукт...*, *саме Vorjomi*); функціональні ознаки та властивості продуктів (*саме це поєднання...; саме ці моделі...*); потенційного власника рекламowanego товару (*...саме для Вас, саме вам...; ...саме для чоловіків*). У маркетингових характеристиках частка *саме* підсилює відомості про вигідність рекламної пропозиції (*...саме тому, ми пропонуємо Вам...; ...саме тому, щоб заощадити...*); час придбання/термін рекламної акції (*...купуйте саме зараз, завантажуй саме зараз*); місце знаходження/придбання рекламowanego виробу (*купуйте саме тут*).

Підсилювально-видільна частка *всього* (*усього*) підсилює позитивні якісні, технічні показники рекламowanego продукту (товарні характеристики): *...всього однієї таблетки, ...всього за 5 днів; діаметр всього 334 мм, товщиною усього 8.6 мм...*; низьку ціну/вигідну рекламну пропозицію (маркетингові характеристики): *...всього за 3499 грн., ...усього за 200 грн.; ...всього від 1%, ...усього 15 коп./хв.* У товарних характеристиках частка *вже* підкреслює надійність/якість рекламowanego виробу/послуги, перевіреної часом

(вже 20 років..., вже більше 120 років...); швидкість дії, результативність товару (...вже за 10 хвилин, ...вже за 4 тижні). У маркетингових характеристиках ця частка акцентує як на миттєвій вигоді від рекламної пропозиції (...вже сьогодні), так і на місці придбання рекламованого виробу (вже на полицях у Metro, вже в МоУо).

Підсилювально-видільні частки дійсно, справді підтверджують достовірність товарних характеристик рекламованих товарів (...дійсно органічний, ...дійсно освіжає; ...справді насичений, справді круті та смачні), а частка навіть підсилює, вирізняє якісні, технічні характеристики рекламованих товарів серед інших (...залишається таким навіть після багаторазового прання, ...навіть наш ароматний хміль унікальний; ...навіть за умови поганого освітлення).

Водночас обмежувально-видільні частки тільки, лише вирізняють відомості про рекламований продукт серед інших однотипних, тим самим підкреслюючи особливості, переваги виробу/послуги (тільки Rexona..., лише «Львівське»...; ...тільки прямий віджим, ...лише найвищої якості; ...тільки 3 дні, ...лише за 1 грн.; тільки в гіпермаркетах «Нова лінія»..., лише в серпні...).

Активне використання мовної категорії акцентуації можна вважати стилістично релевантною ознакою текстів сучасної комерційної реклами. Справедливість цього твердження щодо реклами політичної та соціальної потребує окремого дослідження.

АНОТАЦІЯ

У дослідженні визначено й описано комплекс базових комунікативно-прагматичних властивостей сучасної реклами; сформульовано основні комунікативно-мовленнєві характеристики рекламних текстів; зроблено спробу охарактеризувати типи й функції акцентуаторів; розмежовано рекламну акцентуацію на товарні та маркетингові характеристики; виявлено продуктивність уживання мовних засобів впливу на адресата в рекламних текстах.

Умовні скорочення

- 1+1 – «1+1», телевізійний канал;
- 112 – «112 Україна», телевізійний канал;
- 2+2 – «2+2», телевізійний канал;
- 24 – «Телеканал новин 24», телевізійний канал;
- 5 – «5 канал», телевізійний канал;

Bil – «Billa», супермаркет;
Com – «Comfy», магазин техніки;
Fb – «Facebook» (<http://www.facebook.com>), сайт;
ICTV – «ICTV», телевізійний канал;
Met – «Metro», супермаркет;
Nes – «Nescafe», торговельна марка;
Nok – «Nokia», фірма;
Otp – «Otp Bank», банк;
Phil – «Philips», фірма;
Sam – «Samsung», фірма;
UCB – «Uni Credit Bank», банк;
UExB – «Ukr Exim Bank», банк;
Win – «Windows», комп'ютерна ОС;
Zel – «Zelmer», фірма;
A – «АТБ», супермаркет;
Ав – «Райффайзен Банк Аваль», банк;
БігБ – Бігборд;
Еп – «Епіцентр», супермаркет;
Ін – «Інтер», телевізійний канал;
К – «Київстар», оператор мобільного зв'язку України;
К-1 – «К-1», телевізійний канал;
Конт – «Авто Континент», журнал;
М-1 – «М-1», телевізійний канал;
Мак – «Максі», телевізійний канал;
Н – «Новий», телевізійний канал;
НТН – «НТН», телевізійний канал;
ПБ – «ПриватБанк», банк;
РБ – рекламний буклет;
РВ – рекламна вивіска;
РК – рекламний каталог;
РЛ – рекламна листівка;
Руд – «Рудана», телевізійний канал;
Сіл – «Сільпо», супермаркет;
СТБ – «СТБ», телевізійний канал;
Топ – «Tonis», телевізійний канал;
ТерБ – «Терра Банк», банк;
ТЕТ – «ТЕТ», телевізійний канал;
ТМ – торговельна марка;
ТЦ – торговельний центр;
Укр – «Україна», телевізійний канал;

- УкрСБ – «Укрсоцбанк», банк;
УкрСиб – «Укрсиббанк», банк;
Фокс – «Фокстрот», магазин техніки;
Фут – «Футбол», телевізійний канал;
Щд – «Щедрий Дар», торговельна марка.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ – Ірпінь : ВТФ Перун, 2003. 1440 с.

2. Сущинский И.И. Коммуникативно-прагматическая категория акцентирования и ее роль в вербальной коммуникации (На материале немецкого языка). *Вопросы языкознания*. Москва : Наука, 1987. № 6. С. 110–120.

Information about the author:
Areshenkova-Levchenko Oleksandra Yuriyivna,
Candidate of Philological Sciences,
Lecturer at the Ukrainian Language Department
Kryvyi Rih State Pedagogical University
54, Gagarina avenue, Kryvyi Rih, 50086,
Dnipropetrovsk region, Ukraine